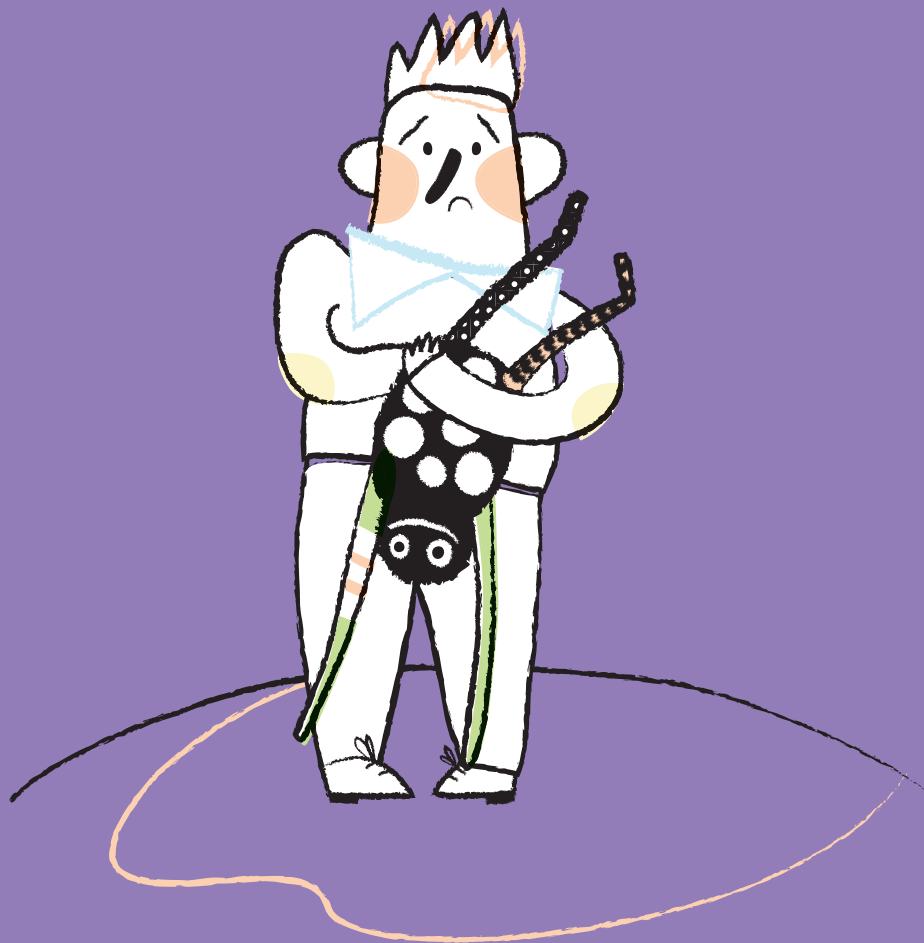

Kad se roditelji razvode

HRABRI telefon
HRABRIM VELIKIMA

KAD SE RODITELJI RAZVODE

Roditeljstvo nije jednostavan posao, a razvod je jedan od većih izazova s kojim se roditelji mogu suočiti te može predstavljati teško razdoblje za svakog člana obitelji.

Prilagodba na promjene koje se razvodom događaju je zahtjevna te su među članovima obitelji često prisutne neugodne emocije poput tuge i ljutnje, a cijela situacija može biti bolna i šokantna kako za roditelje, tako i za djecu. Iako su tada roditelji često preopterećeni međusobnim odnosom, važno je da se i dalje zajednički dogovaraju po pitanju djece.

U Hrvatskoj svaki četvrti brak završi razvodom ili razdvajanjem. Ipak, u našoj kulturi brak se još uvijek smatra temeljem obiteljskog života te istraživanja pokazuju da bi većina djece željela da roditelji ipak ostanu zajedno, a često i roditelji razmišljaju o tome da unatoč razmiricama i neslaganju ostanu u braku zbog dobrobiti djece.

Razdvajanje roditelja može biti vrlo stresno za djecu te za cijelu obitelj može predstavljati gubitak. **Važno je znati da istraživanja pokazuju da postojanje visokog konflikta među roditeljima, a ne razvod sam po sebi, kod djece može dovesti do dugoročnih posljedica.** Jedna trećina svih razvoda su visoko konfliktni razvodi koje obilježavaju svađe, optužbe, otežana suradnja i to često na način da se u to uvlače i djeca tako da se preko njih prenose poruke, govori se protiv drugog roditelja te se onemogućavaju kontakti s drugim roditeljem. Što znači da je sam konflikt između roditelja ono što kod djece može dovesti do štetnih posljedica. Roditelji koji su pod stresom zbog stalnih svađa i sukoba prije razvoda te nastavljaju svađe i tijekom te nakon razvoda, svojim ponašanjem i komunikacijom zapravo čine razvod stresnim događajem za djecu.

KAKO DJECA REAGIRAJU NA RAZVOD RODITELJA?

Djeca se različito prilagođavaju na razvod – većina djece uspješno savlada tu promjenu i mogu uspješno funkcionirati u svakodnevnom životu, no dio djece doživljava emotivne poteškoće i posljedice razvoda roditelja.

Svako dijete i svaka obiteljska situacija su jedinstveni i nije moguće točno predvidjeti kako će pojedino dijete reagirati i osjećati se.

Saznanje da će roditelji živjeti odvojeno kod djece može izazvati osjećaj tuge ili ljutnje zbog gubitka, ali neka djeca mogu osjetiti i olakšanje, ako je u obitelji primjerice bilo prisutno nasilje. Djeca mogu plakati, ali i biti vrlo tiha i odsutna. Istovremeno mogu biti zabrinuta i bojati se da će i drugi roditelj otići te zbog toga postati ovisna o njemu. Moguće je i da se kod djece javi strah od toga da će biti ostavljena te se plaše da i roditelj koji je ostao s njima može nestati. Zbog toga mogu imati noćne more ili odbijati spavati u vlastitom krevetu, a često se i brinu za roditelja s kojim ne žive, za to kako se on ili ona sami snalaze i mogu osjećati tugu zbog njih.

Ponekad djeca mogu početi ponovno mokriti u krevet, sisati palac, tepati (tj. iskazivati regresivno ponašanje). Djeca koja se osjećaju povrijeđena, zbunjena i bespomoćna zbog razvoda roditelja ponekad izražavaju svoje frustracije kroz bijes i prkos. Mogu kriviti jednog od roditelja za nastalu situaciju i pokazivati svoj bijes na agresivne načine.

Djeca ponekad reagiraju promjenama u ponašanju i povlačenjem iz društva vršnjaka, a mogu se pojaviti i problemi u vrtiću ili u izvršavanju školskih obaveza. Moguće je da djeca budu napeta, agresivna ili pak pojačano razdražljiva i plačljiva. Važno je imati na umu da je svako dijete individua za sebe te da se reakcije na razvod te njihovo trajanje razlikuju od djeteta do djeteta, a ovise i o njegovoj dobi, komunikaciji između roditelja, načinu na koji je djetetu rečeno za razvod, viđanjima s roditeljem koji više ne živi s djetetom i sl. Vi ili Vaša djeca se možete osjećati...

● anksiozno

● depresivno

● tužno

● bespomoćno

● ljutito

● posramljeno

● zbunjeno

● usamljeno

● preplašeno

● krivo

● zabrinuto

● odbačeno

Svi ovi osjećaji i reakcije su uobičajeni. I Vi i Vaša djeca možete imati samo neke od njih ili sve. Ako potraju dulje te ste zbog toga zabrinuti, potražite pomoć stručnjaka!

Mnogi roditelji se pitaju kako na što bezbolniji i jednostavniji način pripremiti dijete na razvod. Ponekad misle da dijete ne osjeća ili nije svjesno konflikta među roditeljima ili da neće osjetiti promjenu tijekom i nakon rastave te da ga ne treba dodatno zbunjivati i uznemiravati razgovorom. Međutim, ovo nije rješenje jer već i vrlo mala djeca primijete kad se odnos među roditeljima promijenio. Djeca su svjesna emocionalne klime u domu te mogu osjetiti tugu ili nezadovoljstvo. Ništa nije toliko uznemirujuće za djecu kao promjena ili situacija koju ne razumiju.

Roditelji često misle da njihova djeca neće razumjeti što je to razvod pa uopće ne razgovaraju s njima o tome. No djeca se lakše prilagode novoj situaciji ako znaju što se događa i ako imaju podršku ljudi koje vole. Stoga je važno da roditelji na jednostavan i smiren način razgovaraju s djetetom o promjenama koje razvod braka donosi i to na način sukladan djetetovoj dobi, tako da dijete to može razumjeti.

KAKO S DJETETOM RAZGOVARATI O RAZVODU:

1. Recite djetetu da se razvodite tek kad je vaša odluka konačna.

Djeca često maštaju o pomirenju roditelja. Tako dugo dok maštaju o pomirenju, ne mogu prihvatiti stvarnost. Jednom kada prestanu vjerovati da se njihovi roditelji mogu pomiriti, bol zbog rastave se smanjuje.

2. Započnite razgovor o razvodu na vrijeme.

Roditeljima je teško razgovarati o razvodu s djecom pa to često odgađaju. Oko 80% predškolske djece ne dobije nikakvo objašnjenje jer njihovi roditelji misle da su ona premalena da bi razumjela što se događa. No za dijete je najbolje da zna što se događa prije nego što se roditelj odseli. Iako to ponekad nije moguće, preporučuje se da se predškolskoj djeci kaže i pripremi ih se tjedan ili dva prije razlaza, djeci od pet do osam godina jedan ili dva mjeseca ranije, a starijoj djeci razvod je dobro najaviti i ranije. Imajte na umu da ne postoji savršeni način na koji biste objasnili djetetu da se razvodite i možda ćete se često vraćati na tu temu tijekom odrastanja vašeg djeteta, jer kako dijete raste tako se mijenja i njegova mogućnost

razumijevanja. To znači da djeca pitaju različita pitanja na različitim stupnjevima razvoja, ovisno o trenutnoj zrelosti.

3. Unaprijed pripremite što ćete reći.

Prije razgovora dobro je da razmislite o načinu na koji ćete djetetu reći da se razvodite i o onome što mu želite reći. Ključno je da mu jasno stavite do znanja da ono nije krivo za razvod, jer djeca to često znaju misliti! Jasno mu recite da ga oboje volite – iako su se vaši međusobni osjećaji promijenili. Dijete treba znati da ga ne odbacujete i da ćete oboje biti tu za njega te da ono i dalje ima svoju obitelj iako vi više niste vjenčani, kao i da ćete se jednako nastaviti brinuti o njemu. Jasno mu objasnite i kako će biti organiziran život (s kim je u tjednu, koliko često, koje je vikende kod drugog roditelja, tko ga vodi ili vraća iz vrtića, s kime ljetuje...). Možda te informacije nećete odmah znati, no važno je da ih prenesete djeci na vrijeme, kada budu definirane.

4. Neka u razgovoru sudjeluju oba roditelja.

U razgovoru trebaju sudjelovati oba roditelja kako bi dijete vidjelo da su i majka i otac još uvijek uključeni u njegov život i da će i dalje biti tu za njega. Ako se radi o obitelji s više djece, roditelji trebaju razgovarati sa svima istovremeno.

5. Recite djetetu onoliko koliko je potrebno da razumije promjene koje se događaju.

Djeci nije potrebno detaljno objašnjavati razloge razvoda jer ih to može dodatno zbuniti i povrijediti, ali važno im je, na njima razumljiv način, reći za odluku o razvodu te naglasiti da je to zajednička odluka roditelja. Djeca često pokušavaju procijeniti koji je roditelj „kriv“ za razvod. Vrlo je važno da u tim trenucima djetetu pružite puno podrške i da ne potvrđujete njegove ideje o tome jer time oni mogu izgubiti vjeru u jednog ili oba roditelja. Bez obzira je li odluka o razvodu braka bila sporazumna, važno je da je roditelji predstave kao zajedničku, ne optužuju se pred djetetom i ne traže krivca u drugom partneru (npr. govore djetetu da jedan roditelj ne želi razvod).

6. Dozvolite i ohrabrite dijete da postavlja pitanja o prošlosti, ali i budućnosti.

U svakom slučaju dopustite svojoj djeci da postavljaju pitanja te im odgovorite u skladu s njihovom dobi. Također bi bilo dobro objasniti djeci što mogu očekivati (sud, dogovore oko posjećivanja, promjene u stanovanju) i pripremiti ih za to.

7. Naglasite mu da ono nije uzrok razvoda.

Mnoga djeca pomisle da su ona učinila nešto što je dovelo do razvoda roditelja, da su ona uzrokom roditeljskih svađa ili da su roditelji ostali zajedno u lošem braku „zbog djece“, što kod njih izaziva osjećaj krivnje i odgovornosti.

Potrebno je djetetu objasniti da je roditeljska odluka o razvodu donesena zbog problema odraslih i da ono ne može utjecati na tu odluku.

Djeca često pomisle da su ona kriva za razvod, zbog toga što nisu uključena niti informirana o tome što se događa, a njihov svijet se ruši, dok se oni vrte u krugu osjećaja krivnje i zbunjenosti. Važno im je pojasniti da njihovi roditelji više neće biti muž i žena jer su se prestali voljeti i ne mogu više živjeti jedno s drugim, da razvod nije uvjetovan ničim što su djeca učinila ili nisu učinila. Treba ih stalno uvjeravati da ona ni u kojem slučaju nisu kriva za razvod.

8. Recite djetetu da ga oba roditelja i dalje jako vole.

Dijete treba znati da ne postoji rastava između njega i roditelja i da će ga roditelj s kojim neće više živjeti i dalje voljeti i brinuti se o njemu. Pri objašnjavanju je najvažnije dati mu do znanja da razvod donosi neke promjene među roditeljima kao partnerima te da ne mogu ostati zajedno,

ali da i dalje imaju jednaku ulogu i važnost u životu djeteta. Potrebno je objasniti da će se, iako će živjeti odvojeno oba roditelja i dalje zajedno brinuti o njemu i pružiti što mu treba. Odlazak jednog od roditelja ne znači da ih on napušta ili manje voli.

KAKO MOŽETE DJETETU OLAKŠATI PRILAGODBU NA PROMJENE KOJE DONOSI RAZVOD:

1. Posvetite mu vrijeme i budite dostupni.

Djeca ponekad mogu odbijati posjete ili razgovor o roditelju koji više ne živi s njima, posebno ako taj roditelj ima novog partnera. Ako Vi živite s djetetom, možete ga podržati time da mu objasnite da je moguće nekoga voljeti, čak i kad ne volimo što ta osoba ponekad radi. Ako Vas dijete odbija vidjeti, ohrabrite ga da Vam kaže kako se osjeća bez obzira na to koliko je to negativno. Možda će trebati vremena da dijete ponovno izgradi povjerenje u Vas i Vaš odnos.

Dobro je da oba roditelja razjasne djetetu da će ga nastaviti voljeti i brinuti

se za njega u budućnosti. Djetetu su potrebna oba roditelja, sigurnost u njihovu ljubav, osjećaj obostrane brige za njega, čak i kada taj roditelj nije prisutan. Ako se djetetu govori pozitivno i dobro o odsutnom roditelju ono će osjećati zadovoljstvo, nastojat će mu biti slično i na taj način će cijeniti sebe i imat će osjećaj samopouzdanja. Ako dijete čuje i poznaje negativne činjenice o odsutnom roditelju, ono osjeća sram kao da se radi o njemu samome. Posebno su štetne nepromišljene izjave poput: „Isti si kao otac!“ ili „Ista si kao majka!“ (u negativnom smislu).

2. Ohrabrite dijete da izrazi osjećaje poput straha, tuge i ljutnje.

Kada djeca mogu otvoreno izraziti te emocije, mogu ih početi shvaćati i nositi se s njima. Jako je važno da dijete zna da s roditeljima može razgovarati o tim osjećajima kada poželi. Većina djece razgovara „u dijelovima“ te ne vole sjesti i razgovarati kao odrasli. S djetetom možete razgovarati kada ga vodite u vrtić ili školu, kada se igrate, kada Vam pomaže u kućanskim poslovima i sl.

Ponekad mlađa djeca ne razumiju vlastite osjećaje. Vi im možete pomoći tako da im čitate zanimljivu knjigu ili brošuru o osjećajima i razvodu. Moguće je i da dijete reagira kao da uopće nema promjena u njegovom životu jer doživljava da roditelj očekuje da ne pokazuje takve osjećaje. Tada

možete i sami pokazati i izraziti svoje osjećaje djetetu. Kada kažete „Tužan sam/tužna sam jer...” učite dijete da je u redu imati osjećaje i izraziti ih. Također, recite djetetu da ne morate imati jednake osjećaje u vezi razvoda te da je to isto u redu.

Ništa ne može ukloniti neugodne osjećaje u kratkom vremenu, ali dozvoljavajući im da izraze svoje osjećaje možete im pomoći da prihvate nastalu situaciju i da joj se prilagode. Time im skidate težak teret s leđa jer tako uviđaju da su njihovi osjećaji prihvaćeni i da ne moraju stalno brinuti hoće li Vas povrijediti.

3. **Postavite jasne granice dječjeg ponašanja.**

Početi previše popuštati djetetu ili mu pretjerano ugađati kako bismo ga utješili jer je „ostalo bez tate“ ili „bez mame“, može više zbuniti dijete i pojačati njegov osjećaj nesigurnosti nego što mu može pomoći.

Djetetu treba jasno dati do znanja i otvoreno razgovarati o tome koja ponašanja su u redu, a koja nisu, a da pri tome uvažavate djetetovo emocionalno stanje i njegove potrebe. Nemojte dozvoliti da Vas djeca ucjenjuju izjavama „Ljut sam na tebe. Idem živjeti kod tate/mame!“. Na takve izjave je najbolje reagirati smireno i reflektirati djetetove osjećaje (npr. „Vidim da si ljut/a na mene zbog toga...“), dopustiti mu da ih izrazi (npr.

„U redu je da te to ljuti.“), bez da se roditelj pritom uvlači u raspravu o tome gdje dijete želi živjeti.

4. **Ne tražite dijete da bira strane.**

Pitanjima poput: „S kim bi želio/željela živjeti? S mamom ili s tatom?“ dovodimo djecu u konflikt lojalnosti. Ako kažu da žele živjeti s mamom, osjećaju da su izdala tatu i obrnuto. Najvažnije je ne postavljati djetetu pitanje s kim želi živjeti jer ga tako stavljamo u poziciju da bira između dva roditelja koja jednako voli i treba, stoga je takva odluka neprimjerena za dijete. To je odluka oko koje se roditelji moraju dogovoriti i predstaviti ju djetetu.

Kad su postavljena pred mogućnost biranja, djeca staju na ovaj ili onaj način uz onog roditelja koji to od njih i zahtijeva. Znaju da je to uvjet da tog roditelja zadrže i da ih taj roditelj voli – što je preduvjet njihove sigurnosti. Djeci je sve do razdoblja sazrijevanja potrebna zaštita od njima preteških odluka i odgovornosti te se roditelji trebaju dogovoriti o načinima i opsegu kontakta s odsutnim roditeljem. Roditelj koji živi s djetetom trebao bi poticati kontakte, ne samo s odsutnim roditeljem nego i s njegovom rodbinom.

5. Kad ste s djetetom, sklopite primirje s partnerom, čak i ako se ne slažete.

Rastavljeni roditelji ne trebaju biti prijatelji, ali trebaju pomoći svojoj djeci međusobnom suradnjom pri odgoju i rješavanju problema djece. Također, u prisutnosti djece treba izbjegavati svađe i konflikte koji se tiču nesuglasica između roditelja.

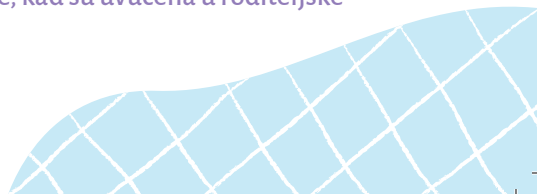
6. Omogućite partneru da viđa dijete što češće.

Djeca koja imaju pouzdane i česte kontakte s roditeljem kod kojega ne žive se obično lakše prilagode na promjene koje donosi razvod.

Ponekad roditelj s kojim dijete živi ne daje dovoljno prilike roditelju s kojim dijete ne živi da preuzme brigu oko djece. Važno je znati da oba roditelja doprinose dječjem emocionalnom, socijalnom i intelektualnom razvoju te nesudjelovanje jednog roditelja u odgoju i brizi uskraćuje djetetu jedinstven doprinos koji samo taj roditelj može pružiti u njegovom razvoju. Osim što onemogućavanje susreta s drugim roditeljem ima štetne posljedice na dijete, ono krši i djetetova i roditeljeva zakonski zajamčena prava.

7. Zaštitite dijete od međusobnih sukoba.

Djeci se čini velika šteta kad se od njih očekuje i traži da prenose poruke drugom roditelju ili izmjenjuju informacije, kad su uvučena u roditeljske

prepirke, kad ih se traži da izaberu stranu, kad ružno pričaju o drugom roditelju ili kad se posjeti obitelji pretvore u svađu. Neki roditelji pokušavaju otežati što je više moguće drugom roditelju da vidi djecu i pokušavaju pridobiti djecu kao saveznike protiv drugog roditelja. Kao i borba za pojedine predmete, tako i borba za skrbništvo često roditeljima predstavlja borbu za samoga sebe – rješenje o skrbništvu nad djetetom može roditelju izgledati kao dokaz njegove vlastite vrijednosti. Takva roditeljska ponašanja se negativno odražavaju na djetetovo samopouzdanje, dobrobit te emocionalni razvoj. Naime, dijete razvija sliku o sebi kroz proces identifikacije s roditeljima što znači da kada dijete odbacuje i ne prihvaća jednog roditelja ono odbacuje i ne prihvaća dio sebe, što dovodi do niskog samopoštovanja i samopouzdanja kod djeteta.

8. Razlikujte i odvojite partnersku od roditeljske uloge.

Za dobrobit djece od vitalnog je značaja da se roditelji potrudu odvojiti odnos s partnerom od uloge roditelja.

Uobičajeno je da nakon razvoda braka bivši supružnici imaju zamjerke jedan prema drugome i ponekad su te zamjerke opravdane (npr. drugi roditelj ne plaća alimentaciju, povrijedio/la Vas je...), ali važno je da roditelj ne opterećuje dijete sadržajima vezanim uz odnos s bivšim partnerom.

Djeca su potrebni roditelji koji mogu surađivati u pitanjima vezanim za djecu bez obzira što osjećaju jedan prema drugome.

9. **Omogućite djetetu rutinu.**

Svaka promjena je stresna pa tako i razvod. Djeca razvod ne znači samo djelomični (ili u nekim slučajevima potpuni) gubitak roditelja, nego i promjene u njihovom životu zbog kojih mogu dugo patiti i na koje se teško prilagođavaju. Važno je poručiti im da će se roditelji potruditi da njihova rutina i aktivnosti koje su im važne ostanu što sličnije dosadašnjima. Zato bi bilo dobro da omogućite djetetu poznato okruženje i raspored/strukturu koliko god je to moguće. Ako će doći do velikih promjena kao što su zapošljavanje jednog od roditelja, preseljenje u novu kuću ili školu, potrebno je imati na umu da djecu treba pažljivo i postepeno pripremiti za te promjene i imati razumijevanja za eventualne poteškoće. U ovom vremenu može doći i do nekih problema u ponašanju djeteta, popuštanja u školi te do emocionalnih poteškoća. S obzirom na to da djeca ponekad osjećaju da su izgubila kontrolu nad svojim životom, važno je pomoći im da vrate izgubljeni osjećaj moći tako da donesu sama neke svakodnevne odluke, npr. hoće li vidjeti drugog roditelja prije ili poslije škole ili, ako je došlo do selidbe, može im se npr. dati da odabiru izgled i razmještaj svoje

nove sobe i sl. Djeci može pomoći da shvate da se razvod događa i u drugim obiteljima te da se ne moraju sramiti što se to dogodilo i njihovoj obitelji.

KAKO DODATNO MOŽETE POMOĆI SEBI I DJETETU:

- provođenjem vremena s obitelji i prijateljima i traženjem podrške od bliskih ljudi
- uključivanjem u neku aktivnost koja Vas zanima (sport, jezici i sl. uključivanjem u grupe podrške ili u individualno savjetovanje (razgovor o osjećajima može pomoći, a posebno s ljudima koji su u sličnoj situaciji)
- čitanjem knjiga i brošura na temu razvoda

KOJE VRSTE POMOĆI SU DOSTUPNE RODITELJIMA KOJI SE RAZVODE I DJECI?

Individualno savjetovanje ili terapija

Djeca mogu imati poteškoća u izražavanju svojih osjećaja (ljutnja, tuga, krivnja). Razgovor sa stručnom osobom, koja nije emocionalno vezana za dijete i roditelja, omogućuje da dijete adekvatno i slobodno izrazi emocije i razgovara otvorenije s roditeljem.

Partnersko savjetovanje ili terapija

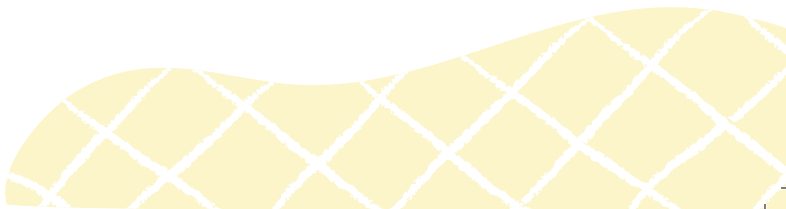
Tijekom separacije i razvoda, članovi obitelji osjećaju se nesigurno, emocionalno su uznemireni i doživljavaju promjene u obiteljskim ulogama i pravilima. Terapeuti mogu pomoći u preoblikovanju odnosa i utvrđivanju odgovornosti i potreba pojedinih članova obitelji, odnosno roditelja koji će ostati partneri u odgoju djeteta, iako više nisu bračni partneri.

Grupna terapija

U grupi vršnjaka djeca počinju prihvaćati činjenicu da ona nisu odgovorna za razvod roditelja. Uče da nisu sama i počinju jačati samopouzdanje. Jednako tako i roditelji se uče nositi s osjećajima i novonastalom situacijom u grupi pojedinaca koji dijele slična iskustva.

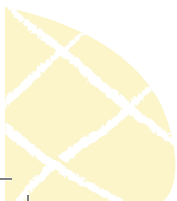
VAŽNO JE ZAPAMTITI:

- dijete treba imati kontakt s oba roditelja
- djetetu treba na vrijeme reći što će se dogoditi
- djeca ne smiju biti izložena sukobima odraslih i njihovoj svađi
- roditelji trebaju odvojiti partnersku od roditeljske uloge

ŠTO TREBA IZBJEGAVATI?

- Ne tražite od djece da prenose poruke drugom roditelju.
- Ne pitajte djecu o privatnom životu bivšeg partnera.
- Ne vrijeđajte bivšeg partnera pred djecom.
- Ne tražite od djece da odluče s kim će živjeti. To je odluka odraslih.
- Neka posjeti drugog roditelja ne ovise o njegovom plaćanju alimentacije.
- Nemojte govoriti djetetu da ga drugi roditelj voli onoliko koliko mu novaca šalje.
- Nemojte postavljati uvjete o tome što drugi roditelj radi za vrijeme druženja s djetetom (osim ako ste zabrinuti za sigurnost djeteta).
- Ne uključujte djecu u rasprave oko imovine/nekretnina.
- Ne pokušavajte kupiti ljubav Vašeg djeteta stvarima ili novcem.
- Nemojte s djecom pričati o temama koje su za odrasle (npr. alimentacija).
- Ne očekujte da će djeca u Vašem životu ispuniti mjesto roditelja koji je otišao.
- Ne tražite od djece da biraju strane.

Imajte na umu da tijekom i nakon razvoda djeca mogu imati teškoća s izražavanjem osjećaja oko razvoda te im razgovor sa stručnom osobom može olakšati ovaj proces i pomoći im da prihvate promjene koje razvod donosi.

Želite li se posavjetovati sa stručnom osobom i brine li Vas kako Vaše dijete prihvaća i nosi se s razvodom, nazovite Hrabri telefon na 0800 0800, svakim radnim danom od 09:00 do 20:00 sati ili pišite na: savjet@hrabritelefon.hr.

HRABRI telefon

116 111

HRABRI TELEFON ZA DJECU

0800 0800

HRABRI TELEFON ZA MAME I TATE

www.hrabritelefon.hr
savjet@hrabritelefon.hr

Prilagodila: Ana Orlić, mag.psych.

Brošura je nastala prema brošuri **I mama i tata – kad se roditelji rastaju**
autorice **Gordane Buljan Flander i Ane Karlović**.

Ilustracija: Booboo Tannenbaum

Grafičko oblikovanje: Señor

Ova je brošura izrađena uz financijsku podršku Zaklade „Hrvatska za djecu“. Sadržaj ove brošure u isključivoj je odgovornosti Hrabrog telefona i ni pod kojim uvjetima ne može se smatrati kao odraz stajališta Zaklade „Hrvatska za djecu“.

